

**Økonomi- og Indenrigsministeriet
Kommunaljura og Valg
Att. Anna Nystrup**

Høringssvar fra KL vedrørende nye opstillingsformer til Folke- tingsvalget (L124 og L125)

KL har set på de fremsendte lovforslag og anerkender ønsket om endnu en opstillingsform til Folketingsvalg, samt at partierne får mulighed for selv at bestemme kandidaternes rækkefølge på stemmesedlen.

I forbindelse med lovforslagene er der særligt to opmærksomhedspunkter, som KL ønsker at rejse:

- Flere opstillingsformer og muligheden for at kombinere dem med forskellige modeller for rækkefølge på stemmesedlen øger risikoen for fejl i valgadministrationen og stiller yderligere krav til det i forvejen omfangsrige vejledningsmateriale fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- Flere opstillingsformer kan være med til at reducere valgsystemets gennemsigtighed for borgere og medier, og kan gøre valget mindre gennemskueligt for de lokale partiafdelinger, der opstiller kandidater til folketingsvalget.

Det er en central anbefaling fra KL, at man lader kandidatindmeldelsen ske via et digitalt selvbetjeningsystem for partierne. Dette vil lade kandidatrækkefølgen på stemmesedlen være op til partierne alene, så kommunernes administration ikke inddrages i spørgsmålet om kandidatrækkefølge, lodtrækning eller lignende.

Derudover anbefaler KL:

- at man reducerer antallet af opstillingsformer til et let overskueligt antal. Med udgangspunkt i opstillingsformerne ved kommunalvalg kunne dette eksempelvis være (1) en sideordnet opstilling med mandatfordeling baseret alene på personlige stemmer, (2) en sideordnet opstilling med nominering og (3) opstilling på partiliste.
- at muligheden for prioriteret sideordnet opstilling begrænses til at være fælles og gældende for alle opstillingskredse i en storkreds.

Digital understøttelse af kandidatopstillingen

KL anbefaler, at Økonomi- og Indenrigsministeriet forbereder et lovgrundlag, der tillader, at anmeldelsen af kandidater sker ved en digital selvbetjeningsløsning hos partierne.

En digital selvbetjeningsløsning vil reducere risikoen for fejl ved indtastningen af de enkelte kandidaters navn, partier, rækkefølge og listernes opstillingsform, og vil gøre administrationen af kandidatopstilling til en opgave, der primært vedrør partierne.

Dato: 3. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02033
Dok. ID: 2338990

E-mail: RSC@kl.dk
Direkte: 3370 3336

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Dato: 3. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02033
Dok. ID: 2338990

E-mail: RSC@kl.dk
Direkte: 3370 3336

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

En digital selvbetjeningsløsning for partierne vil derudover betyde en mere sikker håndtering af de personfølsomme data, der skal viderebringes i forbindelse med kandidatopstillingen.

Gennemsigtigheden af opstillingsformerne ved folketingsvalg

På baggrund af professor Jørgen Elklits oplæg ved ekspertmødet i Folketinget d. 27. april 2017 har KL noteret sig, at der i dag allerede eksisterer fire opstillingsformer (almindelig kredsvis opstilling, opstilling ved partiliste, sideordnet opstilling uden nominering og sideordnet opstilling med nominering). Hertil vil L124 tilføje yderligere to opstillingsformer, og L125 vil gøre det muligt at kombinere de eksisterende opstillingsformer med valg alene på baggrund af personlige stemmer.

Dette vil skabe i alt ti forskellige kombinationsmuligheder ved opstilling til folketingsvalg – og dette antal kan øges, hvis der tilføjes flere måder at afgøre rækkefølgen på stemmesedlen på (eksempelvis ved lodtrækning eller ved rotation).

KL mener, at de mange muligheder gør det endnu sværere for borgerne at gennemskue det i forvejen komplicerede valgsystem. Derudover noterer KL sig, at det er ganske få partier, der gør brug af flere af de eksisterende opstillingsformer, eksempelvis den almindelige kredsvis opstilling og den sideordnede opstilling uden nominering.

KL anbefaler derfor, at man ved tilføjelse af de nye opstillingsformer diskuterer den samlede palette af mulige opstillingsformer og reducerer antallet af opstillingsformer til et overskueligt antal med klare forskelle mellem de valgte opstillingsformer – eksempelvis som man har gjort det ved de to opstillingsformer til kommunalvalg.

Administrationen af opstillingsformer og kandidatrækkefølge

KL mener, at det som udgangspunkt bør være op til partierne selv at vælge, i hvilken rækkefølge at kandidaterne anføres på stemmesedlen, og KL støtter, at partierne med L125 får mulighed for selv at bestemme kandidaternes rækkefølge ved sideordnet opstilling, så den alfabetiske rækkefølge kun benyttes, hvis partierne ikke selv melder en rækkefølge ind.

KL noterer sig, at det ved ekspertmødet i Folketinget d. 27. april blev diskuteret, hvorvidt det skulle være muligt at afgøre rækkefølgen på stemmesedlen ved lodtrækning, rotation eller lignende. KL mener, at sådanne ordninger bør håndteres af partierne selv uden inddragelse af valgadministrationen i statsforvaltningen eller kommunerne, således at partierne selv har ansvaret for de anvendte metoder og prioriteringer.

Individuel prioriteret sideordnet opstilling i storkredsene

Muligheden for individuel prioriteret sideordnet opstilling i alle opstillingskredsene i en storkreds introducerer en betydelig ekstra arbejdsopgave for anmeldelsesmyndigheden på et kritisk tidspunkt i forberedelsesarbejdet. Dette kan forsinke udarbejdelsen og udsendelsen af kandidatfortegnelserne samt kredsvalgbestyrelsernes efterfølgende stemmeseddelfremstilling.

KL foreslår, at muligheden for prioriteret sideordnet opstilling begrænses til at være fælles og gældende for alle opstillingskredse i en storkreds. Derved mindske anmeldelsesmyndighedens ekstra indsats.

Individuel prioriteret sideordnet opstilling i de enkelte opstillingskredse vil til gengæld være en naturlig udvidelse af opstillingsmulighederne, når en digital selvbetjeningsløsning tages i brug, dog under hensyn til vælgerne, partierne og mediernes mulighed for at gennemskue valgsystemet.

Timing og implementering af lovforslagene

KL noterer sig, at L124 og L125 bl.a. vil medføre betydelige tilpasninger af Lov om Valg til Folketinget, Vejledning til Anmeldelsesmyndigheden, Vejledning om afholdelse af Folketingsvalg, anmeldelsesformulærer, kandidatfortegnelser m.v.

Med planlagt 3. behandling d. 1. juni 2017 og foreslået ikrafttrædelsesdato 1. juli er det et opmærksomhedspunkt for KL, at der afsættes tilstrækkeligt tid af til, at valgadministrationen kan sætte sig ind i de nye muligheder.

Med venlig hilsen

Solvejg Schultz-Jakobsen

Dato: 3. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02033
Dok. ID: 2338990

E-mail: RSC@kl.dk
Direkte: 3370 3336

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3